

Foreningen NORDEN

REFERAT AF LANDSSTYRELSESMØDE GRUNDTVIGSSALEN, VARTOV LØRDAG DEN 18. MARTS 2017 KL. 11.00 – 16.00

Tilstede: Jørgen Andresen, Aage Augustinus, Line Barfod, Bjarne Dalum, Hanne Ekstrand, Beth Espedal, Birte Fangel, Frants Hagen Hagensen, Grethe Hald, Bent Jensen, Mogens Jensen (landsformand), Jakob Lund, Susanne Prip Madsen, Jan-Erik Messmann, Dorit Myltoft, Marion Pedersen (næstformand), Merete Riber, Bent Roskjær, Kenn Therkelsen, Flemming Thøgersen, Lise Witthøft og Hans Mouritzen (oplægsholder).

Fra landskontoret: Maj-Britt Skovbro Hansen, Esben Ørberg og Peter Jon Larsen.

Referat: Peter Jon Larsen.

Mogens Jensen bød velkommen til mødet og **Aage Augustinus** gav en historisk gennemgang af Vartov.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referat fra 8. oktober 2016

Referatet blev godkendt.

3. Meddelelser

a.) landsformand

Mogens Jensen var lige kommet hjem fra FN's Kvindekommisions møde om kønsmæssig ligestilling, hvor et aktuelt emne var den nye amerikanske præsidents indgriben i pengestrømme til organisationer, der arbejder for kvinders ret til abort og prævention. De nordiske lande er meget profileret mod dette indgreb i kvinders ret til at bestemme over egen krop og sikre sig mod graviditet og bekæmpe omskæring. Uden at give kvinderne ret til at bestemme vil det hæmme de udviklingsmæssige muligheder ikke mindst i de mindre udviklede lande og hindre muligheden for at opbygge velfærdssamfund. Det er godt, at de nordiske lande bliver opfattet som frontløberne i denne kamp.

Han nævnte også samarbejdet mellem de nordiske lande på ambassadeområdet, som foreningen har kæmpet for i årevis, og som ikke er blevet mindre vigtigt nu, hvor alle landene skærer ned på økonomien og indskrænker antallet af ambassader.

Endvidere slog han til lyd for at få hævet grænsekontrollen i Øresund nu, når flygtningestrømmen er for nedadgående:

Han nævnte også, at ideen med et nordisk Davos nu var kommet et skridt videre, og der er udarbejdet et prospekt, som også – i modsætning til det verdensomspændende i Schweiz – også har en folkelig del med.

Han kom også ind på den trussel, der nu var mod public service forpligtelserne, som – hvis de blev gennemført – ville få konsekvenser for det nordiske samarbejde på tv-området, herunder Nordvisions-samarbejdet.

Line Barfod takkede for et inspirerende oplæg og foreslog, at foreningen tog ligestillingsspørgsmålet op i FNF med henblik på en fællesnordisk udtalelse.

Jakob Lund advarede imod at tro på, at public service kunne foregå på forretningsmæssige vilkår.

Susanne Prip Madsen glædede sig også over en kraftfuld indledning og støttede formandens synspunkt om at få fjernet grænsekontrollen i Øresund hurtigst muligt, da den hindrer både en folkelig udveksling og en erhvervsmæssig ditto.

Frants Hagen Hagensen mente at grænsekontrollen var god og skulle fortsætte.

Mogens Jensen erindrede om, at foreningens ypperste formål har været at fjerne grænsehindringer mellem de nordiske lande og foreningen har stået fadder til pasunionen. Han var enig i, at spørgsmålet om kvinderettigheder burde tages op i FNF.

Grethe Hald opfordrede også til, at spørgsmålet blev bragt på banen fællesnordisk.

b.) forretningsudvalget

Susanne Prip Madsen orienterede om arbejdet med folkemødet på Bornholm, hvor **Karen Ellemann** møder **Mogens Jensen** i Nordens telt fredag den 16. juni kl. 18 i en kamp på mad, musik og meninger.

c.) Uddannelsesudvalget

Merete Riber henviste til referatet fra de seneste møde, som lå tilgængeligt på intranettet. Hun gjorde så opmærksom på Nordisk Biblioteksuge 2017. Mandag den 13. november og uge 46 er Nordisk Biblioteksuge. Tema: Øer i Norden, og den valgte litteratur er Skatteøen af Mauri Kunnas, Maresi af Maria Turtschaninoff og Is af Ulla-Lena Lundberg. Der ville selvfølgelig blive informeret mere i den kommende tid.

d.) Jubilæumsudvalg

Mogens Jensen henviste til det udsendte referat, og udviklingen skred planmæssigt frem. Vi har succes med at få andre til fejre os – og den nordiske sag – i 2019, det gælder bl.a. Det kongelige Teater, Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst, Filminstituttet og Cinemateket, Verdens TV, Frederiksborg Slot. Han opfordrede lokalafdelingerne til at følge op på det brev, han havde sendt om at skabe lokale kontakter med henblik på også lokalt at involvere kulturinstitutioner mm. Endvidere arbejder vi videre med den politiske konference og den kulturelle fejring mandag den 15.

april 2019.

Han havde også haft møder med fagbevægelsen, som også skulle involveret i jubilæet sammen med arbejdsgivernes organisationer.

Peter Jon Larsen fortalte om arbejdet med skoleprojektet, som vi – efter formandens drøftelse med direktøren for A. P. Møllerfonden – vil søge fonden om. Projektet var nu beskrevet, og der skulle ske nogle justeringer og indlægges et budget, som nok ville ramme ca. 3 – 3,5 mio. kr.

Under drøftelsen og nogle afklarende spørgsmål var der opbakning til de initiativer, der var iværksat.

e.) generalsekretær

Peter Jon Larsen fortalte om situationen i Langeland, som nok blev lagt sammen med Svendborg-afdelingen, og det samme gjaldt i Furesø, som nu vil være en del af Rudersdal, som ændre navn til Nordsjælland Syd (dækkende medlemmer bosat i Furesø, Rudersdal og Hørsholm kommune).

Esben Ørberg fortalte om redaktørarbejdet, hvor han var blevet positivt overrasket over den positive ånd han blev mødt med fra alle sider, især fra kilderne. Det er et udtryk for hvor magtfuld og positivt, foreningen bliver opfattet rundt omkring i samfunds- og kulturlivet.

Jakob Lund roste det seneste blad og interviewet med Dronningen, hvilket der bordet rundt blev nikked til.

Line Barfod spurgte til det nordiske samarbejde blandt redaktørerne, og

Flemming Thøgersen gjorde opmærksom på, at bladet blev taget positivt imod hos medlemmerne.

Esben Ørberg fortalte, at det nordiske samarbejde ikke strækker sig længere, end at man orienterer hinanden om hvad man har gang i. Det har da så også betydet, at interviewet med Dronningen bliver bragt i det norske blad.

Jørgen Andresen fortalte, at venskabsbyundersøgelsen nu er lukket, og mere end 50 % af afdelingerne har meldt tilbage.

Jørgen Andresen henviste herefter til det brev, der var blevet udsendt som bilag til mødet, og som han havde fået fra en nyvalgt lokalafdelingsformand i hans kreds. Brevskriveren mener, at der er brug for en reform af repræsentantskabsmøderne, så de bliver mere meningsfyldte med bl.a. resolutioner, paneldebatter og temadebatter og forsøge den vej at skærpe pressens appetit på det nordiske.

Efter en kort drøftelse konkluderede landsformanden **Mogens Jensen** med, at vi positivt ville tage forslagene med i de kommende planlægninger, men at man også skulle huske, at der var en vedtægtsmæssig dagsorden, der skulle opfyldes.

4. Økonomi

Peter Jon Larsen gennemgik regnskab 2016, revisionsprotokol og de kritiske revisorers udtalelse med bemærkningerne om, at resultatet var blevet bedre end ventet, at indtægter og udgifter i de store og hele havde fulgt budgettet (bortset fra de besparelser, der havde påvirket resultatet positivt) og at der var en ren påtegning fra revisionen, såvel den revisionsmæssige som den kritiske.

Landsstyrelsen tog beretningen og regnskaberne til efterretning og indstillede dem til godkendelse på repræsentantskabsmødet.

5. Forberedelse af repræsentantskabsmøde

Peter Jon Larsen forelagde det udsendte udkast til kommenteret dagsorden og med en mindre justering omkring formuleringen af temadrøftelsens opdeling **godkendte landsstyrelsen** indstillingerne.

6. FNF

Peter Jon Larsen henviste til FNF's hjemmeside og berettede kort fra et møde i det administrative kollegie i Oslo den 27. – 28. februar og så ville **Marion Pedersen** repræsentere foreningen på det kommende præsidiemøde i Helsingfors den 27. – 28. marts.

7. Eventuelt – herunder fastsættelse af kommende møder

Frants Hagen Hagensen erindrede om Finlands 100 års jubilæum i 2017 og spurgte til, hvad landsforeningen gjorde i den anledning.

Peter Jon Larsen henviste til, at vi igennem Tillidsmandsinfo havde gjort kraftigt opmærksom på jubilæet, hvilket også betyder, at de fleste lokalafdelinger laver en aktivitet med afsæt i det finske jubilæum i efteråret og at Finland ville blive markeret i forbindelse med kulturaktiviteterne omkring Nordjobb, lige som det havde indgået i forbindelse med valget af litteratur til Nordisk Biblioteksuge.

Aage Augustinus fortalte om planlægningen af den Nordiske Kulturuge på Rødding Højskole 1. – 7. oktober 2017.

Næste møde var fastsat til

LØRDAG DEN 10. JUNI 2017 KL. 11 – 16 (konstituerende)

Herefter gik landsstyrelsen over til teadrøftelsen om **NORDEN I DEN NYE GEOPOLITISKE SITUATION**, som blev indledt af seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) **Hans Mouritzen**, hvis talepunkter var følgende:

Hans Mouritzen er medlem af nordisk ekspertudvalg, der skal udarbejde rapport om hvordan nordisk sikkerhedspolitisk samarbejde kan styrkes, som blev nedsat under det finske formandskab

for Nordisk Ministerråd.

Helsingfors: helt anden interesse end her; DK mediers manglende interesse (2009)

Nu: nye vinde

Trumputismen: vil vare ved i mindst 4 år; ingen handelspolitiske eller værdipolitiske uoverensstemmelser. Geoøkonomi hånd i hånd med geopolitik... 'Fjenden': USA's egne allierede, der har snydt USA

Mellem den 'onde' og den 'skøre'

Når de store bliver venner, hvad så med de mindre? Mister indflydelse, værdipolitik udsigtsløs.

Men forskellig sårbarhed: 1) klamre sig til USA, højere forsvarsudgifter; 2) distancere sig fra (men forblive i alliancen); 3) tilpasse sig Rusland (Ukraine bliver nødt til)

NATO kommer ikke tilbage på sporet efter 4 år...(pivot to Asia, US befolkningssammensætning)

EU egner sig ikke til territorialforsvar (+ DK opt-out; mindste fællesnævner)

Nærmeste magter: UK, TY, Sverige (Nordefco, NFF); ikke melde os ud af NATO, men sondere mulighederne i NORDEFECO

Stoltenberg-rapporten; ikke det nordiske af ideologiske grunde

Putin mellem linjerne; balterne ikke med

Hvert nordisk land ift. Rusland

Sv, F: NATO ikke længere så aktuelt efter Trump

Derfor NORDEFECO højt i kurs + bilateralt svensk-finsk; DK-Norge i Arktis.

Line Barfod nævnte, at sikkerhed er mere og andet end militært isenkram. I Norden har vi erfaringer med at erstatte krige med samarbejde til gavn for befolkningerne. Verdensmålene giver grund til optimisme og de er i høj grad udtryk for nordiske værdier.

Jakob Lund mente, at når USA lukker sig om sig selv, så er der risiko for konflikter andre steder.

Hans Mouritzen anså Norden som et sikkerhedsfælleskab, hvor indbyggerne ikke kan tænke tanken om at gå i krig med hinanden. Et startede med Norden men er måske også ved at udvikle sig til Europa.

Jan-Erik Messmann er ikke så forskrækket over Trump, det kan der komme noget godt ud af, og det samme gælder Putin. Og så mht. til de 2 % til forsvar, mindede han om, at vi vil være ilde stedt, hvis ikke USA var en del af vores alliance.

Dorit Myltoft mente flygtningekrisen i Sydeuropa og at det var vigtigt, at vi i Norden gik endnu mere sammen om de sikkerhedspolitiske foranstaltninger.

Susanne Prip Madsen mindede om, at vi kun er med i Arctic 5 (USA, Rusland, Canada, Norge og Danmark) pga. Rigsfællesskabet. Men der har vi stor magt.

Flemming Thøgersen nævnte problemerne på Svalbard mellem de russiske og norske interesser, som er et sikkerhedspolitisk problem i vores næsområde. Han gjorde også opmærksom på vigtigheden af, at foreningsfolk kommer rundt i Verden og fortæller om vores folkelige traditioner i Norden.

Hans Mouritzen mente, at det også er en del af vores sikkerhedspolitiske interesse at hjælpe til med at gøre Afrika til et sted, hvor folk gerne vil bo. Norge er delt: i Nordnorge tæller et godt forhold til Rusland en vigtig rolle i Sydnorge tæller forholdet til Washington tungere. Men Svalbard styres af Svalbardtraktaten fra 1920-

Bent Roskjær var inde på spørgsmålet om hvem der skal rydde op på Grønland mht. atom- og militæraffald.

Aage Augustinus mente, at vi skulle gøre mere for at forfægte de nordiske værdier, og det bør være centralt for foreningens aktivitet.

Mogens Jensen henviste til Europarådet, hvor han sidder som parlamentariker, og her er alle europæiske lande med, bortset fra Hviderusland. Mange af de europæiske lande ser Rusland som den aggressive part, og med det vi ser i Østukraine kan man godt forstå, at de baltiske lande bliver nervøse. Mht. Grønland skal vi være bedre til at informere Grønland i alle sager, der involvere dem og vi skal også være bedre til at forstå deres bevæggrunde.

Jørgen Andresen ærgrede sig over, at pressen ikke fortæller, at der er fremgang i Afrika på samme måde, som de ikke interesserer sig for Norden.

Hans Mouritzen mente at der fortsat var nogle dilemmaer i dansk Ruslandspolitik. Vi står over for store udfordringer, når grænserne skal trækkes i Polarhavet og FN's havretskonvention kommer i spil. Det er fortsat vigtigt, at vi har et godt forhold til Rusland.

Pjl/PJL 20.03.19